
SCURTĂ PREZENTARE PENTRU SUSȚINEREA UNUI NOU PROIECT DE LEGE PRIVIND EXERCITAREA PROFESIEI DE PSIHOLOG, ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COLEGIULUI PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA

De ce este necesară o nouă lege?

Actuala Lege nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România este depășită din perspectivă paradigmatică. Aceasta a fost adoptată într-un context social, educațional și profesional diferit, anterior aderării României la Uniunea Europeană și înainte de implementarea sistemului Bologna în pregătirea universitară a licențiaților în domeniul psihologiei. Prin urmare, ea nu mai reflectă nevoile unei pregătiri universitare adecvate și, în consecință, nici nevoile reale ale societății românești.

Într-un moment în care sănătatea mintală a devenit o prioritate europeană (vezi *A comprehensive approach to mental health*, 7 June 2023) și națională (vezi *Strategia Națională de Sănătate pentru perioada 2023-2030 – „Pentru sănătate, împreună”*), România are nevoie de o legislație actualizată și eficientă în domeniul psihologiei.

Care sunt beneficiile noului proiect de lege pentru societatea românească?

- **Creșterea calității serviciilor psihologice:** Accesul în profesia de psiholog, după o perioadă de interdicție academică între 1976-1989, s-a realizat, începând din 1990, cu diverse durate ale studiilor universitare de licență/diplomă, respectiv de 5, 4 și 3 ani, prin introducerea sistemului Bologna. Ca urmare, nivelul de pregătire a devenit extrem de diferit, în sensul diminuării treptate a nivelului competențelor la accesul în profesia de psiholog, recunoscut prin însăși Legea nr. 199/2023 privind învățământul superior, care consemnează, la Art. 57 alin. (2), că „*Diploma de absolvire sau de licență a absolvenților învățământului superior de lungă durată din perioada anterioară aplicării celor trei cicluri tip Bologna este echivalentă cu diploma de studii universitare de master în specialitate*”.
Noul proiect ridică standardele de intrare în profesie, prin introducerea obligativității absolvirii unui program de studii universitare de masterat și a susținerii unui examen de admitere în profesia de psiholog. Se apreciază că, în acest fel, se va obține o reducere a practicilor neprofesioniste, care pot pune în pericol sănătatea publică.
Proiectul aliniază standardul de acces la practica profesională existentă în majoritatea statelor din Uniunea Europeană și din OECD. Totodată, proiectul are în vedere recomandările Federației Europene a Asociațiilor de Psihologie (EFPA), cu privire la obținerea certificatului „EuroPsy”, care stabilește standardele minimale ale educației academice și pregătirii profesionale pentru psihologii din Uniunea Europeană și nu numai.
- **Prestarea serviciilor psihologice într-un cadru reglementat, mai diversificat și flexibil:** Noul proiect permite mai multe forme juridice de exercitare a profesiei (nu doar cabinete individuale, cabinete asociate sau societăți civile profesionale) și asigură mai multă flexibilitate de organizare profesioniștilor din domeniu, inclusiv prin înființarea unor SRL-uri, cu păstrarea specificului de profesie liberală.

- O mai bună convergență cu legislația UE: Proiectul aliniază România la standardele europene în ceea ce privește profesiile reglementate și libera circulație a profesioniștilor (vezi, spre exemplu: *Legea nr. 200 din 25 mai 2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România; Directiva 2005/36/CE/07-sept-2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale; Regulamentul (UE) nr. 492/2011 privind libera circulație a lucrătorilor; Directiva 2014/54/UE privind măsurile de facilitare a exercitării drepturilor conferite lucrătorilor în contextul liberei circulații a lucrătorilor; Regulamentul (UE) 2019/1149 de instituire a unei Autorități Europene a Muncii etc.*). În acest context, sunt avute în vedere și recomandările Federației Europene a Asociațiilor de Psihologie (EFPA), cu privire la obținerea certificatului EuroPsy, care stabilește standardele minimale ale educației academice și pregătirii profesionale pentru psihologii din Uniunea Europeană și nu numai. Ca exemplu, acest certificat permite includerea profesionistului în Registrul Psihologilor Europeni și poate fi obținut numai după studii universitare în psihologie de minim 5 ani și minim 1 an de practică supervizată.
- Modernizarea guvernantei în cadrul Colegiului Psihologilor din România: Proiectul propune structuri de conducere simplificate și operative, în acord cu bunele practici din administrația profesională europeană. Printre altele, introducerea examenelor naționale, care va implica transferul evaluării profesionale de la actualele comisii de specialitate ale Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România către comisiile naționale de examinare, va genera creșteri semnificative ale costurilor în bugetul de cheltuieli al Colegiului Psihologilor din România.
- O mai bună corelare a serviciilor din sfera „PSI”: Proiectul reglementează accesul și exercitarea profesiei, sub umbrela comună a Colegiului Psihologilor din România, pentru absolvenți din domenii conexe psihologiei, precum cele de psihoterapeut, psihopedagog special, analist comportamental, terapeut ocupațional. Se conturează astfel o voce unică pentru dialog social între autorități și Colegiul Psihologilor din România, ca for unic și unitar de reglementare a tuturor acestor ocupații.

Argumente suplimentare

- Fără impact bugetar: Colegiul Psihologilor din România este o organizație profesională, cu personalitate juridică, de drept privat, apolitică, autonomă și independentă, de interes public, cu patrimoniu și buget proprii, iar aspectele propuse prin noul proiect de lege nu presupun cheltuieli suplimentare din partea statului.
- Consolidare legislativă: Proiectul înlocuiește anumite inițiative, existente în Parlamentul României, care au promovat ideea de reglementare separată față de profesia de psiholog a ocupațiilor de psihoterapeut și analist comportamental, în condițiile suprapunerilor evidente ale acestora peste domeniul de cunoaștere și practică al psihologiei.
- Afirmă sprijin pentru sănătatea publică: O legislație actualizată în domeniul psihologiei contribuie indirect la reducerea costurilor în zona de sănătate mintală și la demonstrarea faptului că Parlamentul României este preocupat de protejarea cetățenilor în fața unor posibile servicii psihologice de slabă calitate sau neautorizate.

- Consens larg în cadrul profesiei: Fără a avea pretenția nerealistă că proiectul de lege va mulțumi pe toți profesioniștii din domeniul psihologiei, acest proiect este rezultatul unui efort consistent de consultare la nivel profesional. Proiectul este rezultatul unor numeroase dezbateri care au avut loc în cadrul ședințelor Consiliului Colegiului Psihologilor din România, forul care are competența de a stabili liniile directoare ale profesiei de psiholog și care, prin vot majoritar, a aprobat acest proiect. Totodată, trebuie precizat că proiectul a trecut prin etapa de transparență decizională și consultare publică, în care, comunitatea profesională (psihologi, psihoterapeuți, analiști comportamentali) a avut posibilitatea de a exprima amendamentele considerate necesare îmbunătățirii acestuia. În acest context, trebuie specificat că, în cadrul unor ședințe ale Consiliului Colegiului Psihologilor din România, au existat solicitări, din partea unei minorități, pentru ca forma finală a proiectului să fie analizată și aprobată de către Convenția națională a Colegiului Psihologilor din România, care reprezintă forul decizional suprem și de conducere al Colegiului, constituit în mod exclusiv din reprezentanții filialelor teritoriale. Cu toate acestea, majoritatea membrilor Consiliului Colegiului a votat împotriva, considerând că demersurile organizatorice și procedurale întreprinse sunt suficiente, astfel că a fost aprobată trimiterea proiectului către Parlamentul României.

Solicitare

Adresăm rugămintea către reprezentanți ai Parlamentului României, senatori și deputați, să analizeze, să însușească și să promoveze ca inițiativă legislativă *Proiectul de Lege privind exercitarea profesiei de psiholog, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România*, asigurându-i de întreaga noastră disponibilitate pe parcursul procesului legislativ.

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINTELE COLEGIULUI PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Psiholog principal Dr. Constantin-Edmond CRACSNER